

Complexnummer: 507126

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Rijks HBS Simon Vestdijk

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

507127, 507128, 507129, 507130

Woonplaats

Harlingen

Gemeente

Harlingen

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Stationsweg 5, 8861 GA te Harlingen

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex van de voormalige RIJKS HOGERE BURGER SCHOOL "Simon Vestdijk" te Harlingen is in 1926 gebouwd. Ontwerper was Joseph Crouwel jr. (1885-1962) uit Amsterdam. In 1917 werd Crouwel benoemd tot rijksarchitect. Crouwel bouwde in de stijl van het Zakelijk Impressionisme. Zijn werk werd ook beïnvloed door het werk van Dudok; deze invloed is zichtbaar in de bijna kubistische bouwvormen die de architect naast de Amsterdamse School-elementen toepaste. Het complex ligt op een groot terrein, met de ingang naar het zuiden gericht, aan de Stationsweg. De achterzijde ligt aan de Paul Krugerstraat, de westelijke zijde aan de Oosterstraat. De volgende onderdelen maken deel uit van het complex:

- het HOOFDGEBOUW (inclusief het INTERIEUR), uit 1926;

- de FIETSENSTALLING, uit 1926;

- de CONCIERGEWONING, uit 1926;

- de MUUR, uit 1926. Het hoofdgebouw, dat nu leeg staat, ligt tussen de twee genoemde straten in en strekt zich verder uit met een smalle en lange vleugel in oostelijke richting en met een kortere vleugel in westelijke richting parallel aan de Krugerstraat. De fietsenstalling is parallel aan de Stationsweg geplaatst en eindigt aan de westzijde tegen de conciërgewoning aan. Op het terrein is in de loop der tijd ter uitbreiding een aantal nieuwe bouwwerken gebouwd. Deze komen niet in aanmerking voor bescherming van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rijkswege: alléén de bovengenoemde bouwonderdelen uit 1926 komen daarvoor in aanmerking. Ook het interieur van het hoofdgebouw komt in aanmerking voor de bescherming van rijkswege. Bij het complex uit 1926 hoort ook het muurtje om de school, dat eveneens in aanmerking komt voor de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

Zie beschrijving complex-onderdelen.

Waardering

Het schoolcomplex van de voormalige Rijks H.B.S te Harlingen, gebouwd in 1926 in de stijl van de Amsterdamse School door Rijksbouwmeester J. Crouwel jr. uit Den Haag, is van bijzonder cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een cultuurhistorische ontwikkeling;
- als bijzondere uitdrukking van een typologische ontwikkeling;
- voor de geschiedenis van de architectuur en de bouwtechniek;
- voor het oeuvre van de architect;
- wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- wegens het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek;
- wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieuronderdelen;
- wegens de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad;
- wegens de opvallende architectonische gaafheid van het exterieur;
- wegens de opvallende architectonische gaafheid van het interieur;
- wegens de hoogwaardige architectonische gaafheid van de samenstellende onderdelen;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving;
- wegens de architectuurhistorische, bouwtechnische, typologische zeldzaamheid, met name binnen de grenzen van deze provincie.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507127

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1997
Kadaster deel/nr	82655/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Harlingen	Harlingen	Fryslân		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	B			3954

Omschrijving**

Inleiding

Het hoofdgebouw van de voormalige Rijks Hogere Burger School "Simon Vestdijk" te Harlingen hoort bij het schoolcomplex dat in 1926 gebouwd is naar het ontwerp van architect Joseph Crouwel jr. (1885-1962) uit Amsterdam. Crouwel trad in 1917 als architect in dienst van het Rijk. In 1920 was hij adjunct-rijksbouwmeester bij de Dienst Landsgebouwen, Eerste District. In 1923 ging de dienst op in de toen gevormde Rijksgebouwendienst. Vanaf 1947 was hij hoofdarchitect van deze dienst. Hij bouwde in de stijl van de Amsterdamse School. In het ontwerp voor de Rijks HBS is ook de invloed zichtbaar die het werk van architect Dudok op zijn werk heeft gehad. De expressionistische vormen van de Amsterdamse school worden gecombineerd met vrij strakke, bijna kubistische bouwvormen. De monumentaliteit van zijn ontwerp doet ook denken aan de vrij massieve bouwwijze van zijn bouwmeesters, Berlage en De Bazels. Veel aandacht is geschonken aan afwerking en detaillering, ook in het interieur.

Omschrijving

Het hoofdgebouw bestaat uit vier "hoofd-bouvvolumes", die op een langwerpige plattegrond zijn geprojecteerd. Van voren naar achteren bevinden zich: - een overdekkende overbrugging op pilaren onder schilddak die, over het water, de straat verbindt met de ingangspartij in het tweede bouwvolume;

- een tweede bouwvolume van twee bouwlagen, onder schilddak, die aan de noordzijde tegen een torenachtig derde bouwvolume onder tentdak is geplaatst;

- aan de noordzijde van dit torenachtige gedeelte is het langwerpige vierde bouwonderdeel geplaatst dat tot de Krugerstraat reikt. Het samengestelde dak -met twee schoorstenen, een op de broekstuk van de noordelijke nok en een op het torengedeelte- wordt door rode ongeglaazuurde Hollandse pannen gedekt en is aan de oost- en aan de westzijde van de grote dakhellingen van vier tweeruits dakkapelletjes voorzien. Het hoofdgebouw is in gele bakstenen opgetrokken. Achter de overbrugging op vier bakstenen pijlers, is in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het lagere bouwvolume van twee bouwlagen de hoofdingang geplaatst. Aan weerszijden van de overbrugging is een bakstenen muurtje opgetrokken. Ter hoogte van de eerste pijlers is een vierdelig ijzeren hek geplaatst. Het hek bestaat uit vier platen met scharnieren, waarop een getande lijst is geplaatst. De ingangspartij wordt gevormd door de schuin naar binnen lopende bakstenen muren, met de brede houten deur ertussen. De deur wordt versierd door een meerdelige houten roedenverdeling. De vloer van de overbrugging is betegeld volgens een vierkant patroon. Tegen de zuidgevel van het lagere bouwblok zijn op de hoeken twee driekwart ronde, decoratieve, bakstenen bouwvormen aangebracht. Op de eerste verdieping zijn aan weerszijden van de dakhellingen van de overbrugging twee houten rechthoekige erkers op klossen. In de oost- en westgevel in de eerste bouwlaag drie kleine vierruitvensters en in de tweede bouwlaag een grote vensterpartij. Deze bestaat uit drie achtruitsvensters met tweelicht onderlichten. Het hoge torenachtige bouwvolume is van een bakstenen "middeleeuws" aandoend uitgekragend balkonnetje met houten balkondeur voorzien. Boven het balkonnetje, net onder het schildak, een klein vierkant venster. In de oost- en westgevel drie uitstekende bakstenen profielen met pironnen waartussen vensters zijn aangebracht. Tegen de achtergevel van de toren is de voorgevel van het noordelijke bouwblok geplaatst. De oost- en westgevels van dit langwerpige bouwonderdeel, waar zich de leslokalen bevinden, zijn van grote houten vensterpartijen voorzien: in de eerste bouwlaag vijf meerruits vensterpartijen, in de tweede bouwlaag een lange horizontale vensterpartij -over de hele gevel- met achtruits verdeling. In de achtergevel is een ingang. Deze wordt omsloten door een bakstenen muurtje en gedekt door een betonnen afdak. Boven deze ingang bevindt zich een grote vensterpartij met glas-in-lood, waarachter recentelijk een trap is geplaatst. De vensterpartij is over de twee bouwlagen verdeeld en wordt gevormd door in totaal twee keer zes verticale vensters. De glas-in-lood vensters zijn door Pieter A. Hofman (1885-1965) ontworpen. Zij zijn niet gedateerd, maar wel gesigneerd met: ONTWERP P.A. HOFMAN DEN. HAAG. UITGEVOERD DOOR ATELIER "NIEUWE HONSEL" DEN. HAAG. De toegepaste techniek is grisaille op gekleurd glas. De uitgebeelde onderwerpen bestaan deels uit figuren uit de Griekse mythologie -de helden Odysseus en Nostos en griekse teksten- en deels uit afbeeldingen met als thematiek "L'Inferno", het eerste boek van de "Divina Commedia" van Dante Alighieri. Afgebeeld zijn -met bijschriften-: "de donkere wolk", "de nietelingen", "Charon de veerman", "de centaurs", "de Godlasteraars", "de omkoopbaren", "de dieven", "de huichelaars" en "Dante en Beatrice". In de korte vleugel onder zadeldak, die ten westen van én loodrecht op dit langwerpige bouwonderdeel is geplaatst, zitten tien- en achtruitvensters en een achteringang. Ten oosten van het noordelijke bouwblok is een zijvleugel onder zadeldak gebouwd -waarin nieuwe ramen zijn geplaatst- die naar het oude rechthoekige gymnastieklokaal leidde. Hiervoor is de vierkante kleedkamer. Gymnastieklokaal en kleedruimte worden gedekt door schilddaken met rode ongeglazuurde Hollandse pannen.

Het INTERIEUR is wat betreft de indeling oorspronkelijk. Overal is o.m. de oorspronkelijke geglazuurde gele betegeling aanwezig, alsmede de oorspronkelijke tegelvloer (blauw met drie witte strepen over de lengte) en de houten deuren. De houten vijflicht tochtdeur in de hal is aan weerszijden voorzien van achtruits zijlichten. In de hal bevinden zich links en rechts twee hardstenen trappen met muurtjes van geglazuurde bakstenen die naar de eerste verdieping leiden. De bakstenen lambrizing volgt trapsgewijs de traplijn naar de bovenverdieping. Ook in de gangen is de bakstenen lambrizing aanwezig. In de leslokalen zijn de plafonds overal verlaagd. De houten deuren zijn nog oorspronkelijk, alsmede de kapstokken die tegen de lambrizing aan de westzijde zijn geplaatst. De oude directeurskamer, die zich in het kleine bouwblok ten oosten van de toren bevindt, is qua inrichting nog in redelijke mate oorspronkelijk: hier zijn o.m. de oude houten wandkasten aanwezig. De lerarenkamer op de eerste verdieping van het zuidelijke lagere bouwblok bevindt zich boven de hoofdingang. Het houten oorspronkelijke wandmeubilair (kasten en boekenkasten) is nog aanwezig. Hier staat ook meubilair dat uit andere ruimten van de school afkomstig is. De tweede verdieping is qua indeling nog origineel. De zolderruimte met stijlenkap is oorspronkelijk.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het hoofdgebouw van de voormalige Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" te Harlingen is van bijzonder cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een sociale en maatschappelijke ontwikkeling;
- voor de geschiedenis van de architectuur;
- voor het oeuvre van de architect;
- wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- wegens het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek;
- wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectonisch van nationaal belang is;
- wegens de situering verbonden met de ontwikkeling/uitbreiding van de stad;
- voor het aanzien van de streek;
- wegens de architectonische gaafheid van het exterieur;
- wegens de architectonische gaafheid van het interieur;
- wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving;
- wegens de architectonische zeldzaamheid, met name binnen de provinciale grenzen.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

Monumentnummer*: 507128

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1997
Kadaster deel/nr	82655/56

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Harlingen	Harlingen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Harlingen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	B			3954

*Omschrijving***

Inleiding

De FIETSENSTALLING hoort bij het schoolcomplex van de Rijks H.B.S "Simon Vestdijk", gebouwd in 1926 te Harlingen naar ontwerp van Rijksbouwmeester Joseph Crouwel jr. uit Amsterdam. Het bouwwerk is oost-west gericht, parallel aan de Stationsweg gelegen tussen hoofdgebouw en conciërgewoning.

Omschrijving

De fietsenstalling is rechthoekig van vorm en wordt gedekt door een zadeldak met rode Hollandse pannen en een houten onderstek. Het dak ligt op twee rijen ijzeren pilaren met betonnen sokkels, die aan de bovenzijde twee lange balken ondersteunen. Deze lopen parallel over de lengte van het dak van de stalling.

Waardering

De fietsenstalling, horend bij het schoolcomplex van de Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" te Harlingen, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- voor de geschiedenis van de architectuur en bouwtechniek;
- wegens de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- wegens het materiaalgebruik;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectonisch van nationaal belang is;
- wegens de architectonische gaafheid;
- wegens de functionele zeldzaamheid verbonden met de ouderdom.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Rijwielstalling

Monumentnummer*: 507129

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1997
Kadaster deel/nr	82655/41

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Harlingen	Harlingen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Harlingen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	B			3401

*Omschrijving***

Inleiding

De CONCIERGEWONING van het voormalige schoolcomplex van de Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" te Harlingen is in 1926 gebouwd, tegelijkertijd met de bouw van de school en is een essentieel onderdeel van het ontwerp. De woning is in de stijl van het Zakelijk Impressionisme gebouwd, naar ontwerp van de architect Joseph Crouwel jr. Het exterieur komt in aanmerking voor bescherming van rijkswege, het interieur niet. Aan de noord- en aan de zuidkant van het gebouw liggen twee kleine tuinen, die bij de conciërgewoning hoorden.

Omschrijving

De conciërgewoning is in gele bakstenen opgetrokken en heeft een T-vormige plattegrond. De T omvat drie bouwvolumes waarvan één, de middenpoot, loodrecht op de Oosterstraat is geplaatst en de overige twee parallel aan de Oosterstraat. De middenpoot is twee bouwlagen hoog is en de overige twee één. Zij worden alle drie gedekt door een schilddak met rode ongeglazuurde Hollandse pannen. Een brede schoorsteen bevindt op de noordelijke dakhelling van de middenpoot. Licht naar voren springende gemetselde vlakken decoreren de gevels. In de eerste bouwlaag van de middenpoot zitten in de noordgevel twee vierkante vensters en in de zuidgevel één. In de westgevel drie vierkante vensters. Alle vensters zijn enkelruits. In de de zuidgevel van de tweede bouwlaag bevinden zich, net onder het uitstekende dak, drie rechthoekige enkelruitvensters en in de noordgevel twee. In de zuidelijke zijpoot zijn, onder een loggia steunend op één bakstenen pilaar, een tuindeur en twee enkelruitsvensters geplaatst. Een venster is ook in de west- en in de oostgevel geplaatst. In de zuidgevel zitten drie vierkante enkelruitsvensters. De houten voordeur bevindt zich in de noordelijke zijpoot.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De conciërgewoning aan de Oosterstraat 75 te Harlingen, horend bij het schoolcomplex van de Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" uit 1926js van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- voor de geschiedenis van de architectuur;
- vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectonisch van nationaal belang is;
- wegens de architectonische gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)

Monumentnummer*: 507130

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 juli 1997
Kadaster deel/nr	82657/141

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Harlingen		Harlingen		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Stationsweg	5			8861 GA	Harlingen		
Oosterstraat	75			8861 GH	Harlingen	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Harlingen		B				3954	
Harlingen		B				3401	

Omschrijving**

Inleiding

Een vrij hoge MUUR omsluit het terrein van de voormalige Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" te Harlingen aan de zuid-, west- en deels aan de noordzijde.

Omschrijving

De muur is in gele bakstenen opgetrokken.

De muur heeft niet overal dezelfde hoogte. Bij de overbrugging naar de ingang van het complex loopt het muurtje over in de muren van de overbrugging, die lager zijn. Aan de waterzijde komt het muurtje tot aan de slootrand. Op de hoek van de Oosterstraat met de Krugerstraat loopt het muurtje over in de noord- en westgevel van een vierkant gebouwtje met tentdak. Bij de conciërgewoning is het muurtje lager. Het muurtje is aan de noordkant weer hoger en omsluit een trapeziumvormig terrein. De overbrugging over het water op de kruizing van Oosterstraat en Stationsweg is voorzien van een laag muurtje met ijzeren leuning, dat aansluit aan de muur van het schoolcomplex.

Waardering

De muur om het schoolcomplex van de Rijks H.B.S. "Simon Vestdijk" te Harlingen uit 1926 is van cultuurhistorisch belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectonisch van nationaal belang is;
- wegens de architectonische gaafheid;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van het complex;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Erfscheiding(D)

Functie

Erfscheiding(D1)